

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У доповіді розкрито зміст поняття «діагностика фінансового стану підприємства» як важливого інструмента аналізу та управління. Визначено основні завдання фінансової діагностики, її функції та принципи. Узагальнено наукові підходи до діагностики, охарактеризовано методи оцінки фінансового стану підприємства та їхню роль у прийнятті управлінських рішень. Обґрунтовано необхідність системного підходу до діагностики як складової стратегічного управління підприємством.

Ключові слова: діагностика, фінансовий стан, аналіз, стійкість, ефективність, управління.

Abstract

The report reveals the concept of “diagnostics of the financial condition of an enterprise” as an important tool of analysis and management. The main tasks of financial diagnostics, its functions and principles are defined. Scientific approaches to diagnostics are summarized, methods of assessing financial condition and their role in management decisions are characterized. The necessity of a systematic approach to diagnostics as a component of enterprise strategic management is substantiated.

Keywords: diagnostics, financial condition, analysis, stability, efficiency, management.

Вступ

Ефективне управління підприємством неможливе без об'єктивної оцінки його фінансового стану. Діагностика фінансового стану дає змогу виявити слабкі місця у фінансово-господарській діяльності, визначити причини їх виникнення та запропонувати шляхи їх усунення. Вона виступає як основа для формування стратегічних і тактичних управлінських рішень у сфері фінансів.

Результати дослідження

Фінансова діагностика є багатоаспектним процесом, що включає аналіз ліквідності, платоспроможності, рентабельності, фінансової стійкості та ділової активності підприємства. Її проведення базується на принципах своєчасності, комплексності, об'єктивності та точності. Вона передбачає системний підхід, який забезпечує охоплення всіх аспектів фінансової діяльності, дозволяючи виявляти як поточні, так і потенційні проблеми [1].

Методологія фінансової діагностики передбачає використання як якісних, так і кількісних методів. Серед кількісних методів найбільш поширеними є коефіцієнтний аналіз, аналіз динаміки показників, факторний аналіз, методи інтегральної оцінки та прогнозування. Коефіцієнтний аналіз дозволяє визначити рівень ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та ділової активності підприємства. Інтегральні методи дозволяють отримати узагальнену характеристику фінансового стану за допомогою комплексного показника.

Якісні методи, такі як SWOT-аналіз, PEST-аналіз, аналіз ймовірності банкрутства, дозволяють оцінити фінансовий стан у контексті зовнішнього середовища, конкурентного оточення та внутрішніх особливостей підприємства. Важливим є також порівняльний аналіз, що дає змогу зіставити показники підприємства з середньогалузевими та нормативними значеннями [2].

У сучасних умовах діагностика фінансового стану підприємства має враховувати фактори нестабільності економічного середовища, вплив глобалізації, розвиток цифрових технологій та зміни у споживчій поведінці. Тому актуальним стає використання багаторефакторних

моделей та сучасних інформаційних систем, що дозволяють оперативно обробляти великі обсяги даних та формувати прогнози на основі штучного інтелекту [3].

Проведення фінансової діагностики дозволяє підприємству здійснювати моніторинг фінансових результатів, виявляти внутрішні резерви, оптимізувати структуру активів та пасивів, підвищувати ефективність використання ресурсів. Важливим є також формування системи фінансового контролю, що базується на результатах діагностики та дозволяє мінімізувати ризики та забезпечити фінансову безпеку підприємства.

Дослідження показують, що підприємства, які впроваджують системну фінансову діагностику, мають вищий рівень фінансової стійкості, краще пристосовуються до змін ринку та демонструють більш високі результати фінансово-господарської діяльності. Це свідчить про необхідність постійного вдосконалення методичного апарату фінансової діагностики та впровадження інноваційних підходів [4].

Висновки

Діагностика фінансового стану підприємства є важливим інструментом забезпечення його сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності. Її результати дозволяють своєчасно виявити загрози, розробити ефективні управлінські рішення та адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Розробка науково обґрунтованої методики фінансової діагностики сприятиме удосконаленню системи управління та підвищенню ефективності діяльності підприємств у сучасних умовах.

Перспективи подальших наукових досліджень у сфері діагностики фінансового стану підприємств охоплюють кілька ключових напрямків. По-перше, це розробка інтегрованих багатофакторних моделей, які дозволять одночасно враховувати фінансові, операційні та ринкові показники підприємства. По-друге, значного розвитку потребує використання штучного інтелекту та машинного навчання для підвищення точності прогнозування фінансових результатів і своєчасного виявлення фінансових ризиків. По-третє, актуальним є дослідження впливу макроекономічних факторів, глобальних трендів та регуляторного середовища на фінансову стійкість підприємств. Усі ці напрямки сприятимуть підвищенню ефективності управлінських рішень та забезпеченню сталого розвитку підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Діагностика фінансового стану підприємства: сутність та значення / О. В. Смирна, С. П. Бай // *Grafil of Science*. - 2024. - № 35. - С. 45-48. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/grsc_2024_35_9
2. Докієнко, Л. Концептуальні підходи до комплексної діагностики фінансової стійкості підприємства. Підприємництво та інновації, вип. 14, Жовтень 2020, с. 25-31, doi:10.37320/2415-3583/14.5.
3. Завитій О. Роль фінансової діагностики в діяльності підприємства. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2021. Випуск 1-2. С. 33-41.
4. Ясинська, Д.В., Добровольська, О.В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. Економічний простір. 2021. №166. С. 81-84. Doi: 10.32782/2224-6282/166-14

Шварц Ірина Володимирівна – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: s.irinach502@gmail.com

Собченко Владислав Вадимович – студент групи П-216, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: sobchen10@gmail.com

Панчук Роман Сергійович – студент групи П-216, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: panchuk2004@gmail.com.

Shvarts Iryna V. – PhD in economics, Associate professor, entrepreneurship, logistics and management Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: s.irinach502@gmail.com

Sobchenko Vladyslav V. – Department of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: sobchen10@gmail.com

Panchuk Roman S. – Department of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: panchuk2004@gmail.com.